

Bert Holm
Riigimetsa Majandamise Keskus
bert.holm@rmk.ee

Teie 14.11.2022

Meie 12.12.2022 nr 7-11/22/22361-2

Viidumäe astangu vaateplatvormide vaadete avamine

Soovite Keskkonnaameti kooskõlastust Saaremaal Viidumäe looduskaitsealal asuval astangul vaadete avamiseks, mis on osa matkaraja 2023. a rajatavast külastustaristust (vaateplatvorm). Esitasite vastava lähteülesande („Vaated Viidumäe astangult“ tööobjekt nr 1436). Tööd toimuvad asendiplaanil märgitud asukohas (Kihelkonna metskond 71 tunnusega 44001:003:0423 ja Viidumäe looduskaitseala tunnusega 44001:003:0142).

Matkaraja kavandatava vaateplatvormi asukohas on astangu nõlv võsastunud, eesmärgiks on vaadete avamine geoloogilisele objektile ja maastikule. Selleks on vajalik eemaldada nõlvalt (ca 0,08 ha suurune ala) sinna kasvanud sarapuupõõsad, 5 noort kuuske ja 5 noort mändi (läbimõõt kuni 15 cm). Raiutud materjal põletatakse olemasolevatel radadel, kavandatava vaateplatvormi alla jääval maapinnal või viiakse Viidu-Liiva tee äärde välja mööda olemasolevaid radu. Töid lindude pesitsusajal ei tehta.

Tööde teostamise piirkond jääb tervikuna Viidumäe looduskaitseala (edaspidi Viidumäe LKA) Surnuaiamäe sihtkaitsevööndisse (piirneval alal Nakimetsa sihtkaitsevöönd). Tegevused Viidumäe LKA-l on reguleeritud Vabariigi Valitsuse 09.05.2007 määrusega nr 136 „Viidumäe looduskaitseala kaitse-eeskiri“ (edaspidi KE)¹ ja looduskaitseadusega (LKS).

LKS § 4 lg 2 kohaselt on kaitseala inimtegevusest puutumatuna hoitav või erinõuete kohaselt kasutatav ala, kus säilitatakse, kaitstakse, taastatakse, uuritakse või tutvustatakse loodust. Viidumäe LKA kaitse-eesmärgiks on kaitsta Lääne-Saaremaa kõrgustiku piirkonnas paiknevat mitmekesist looduskompleksi ning sealseid kaitsealuseid liike, kooslusi ja elupaiku. KE § 12 lg 2 kohaselt on Surnuaiamäe sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine.

Tööde teostamise piirkond on registreeritud kui kaitsealuse koosluse vanad loodusmetsad (9010*; esmatähtis) levikuala. Astangu all esineb kooslus allikad ja allikasood (7160). Piirkond on oluline botaaniliste väärtuste poolest, seal esineb mitmeid kaitsealuste taimeliikide kasvukohti.

KE § 13 lg 2 p 3 alusel on sihtkaitsevööndis lubatud Keskkonnaameti nõusolekul metsakoosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile. LKS § 14 lg 3 alusel võib Keskkonnaamet tegevuste, mis vajavad kaitse-eeskirja kohaselt kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekut,

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/13293326?leiaKehtiv>

kooskõlastamisel kirjalikult seada tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

Käesoleval juhul tõlgendab Keskkonnaamet kavandatud töid kui Viidumäe looduskaitseala kaitse-eesmärkide saavutamiseks vajalikke tegevusi. Viidumäe looduskaitseala üheks eesmärgiks on sealsete loodusväärtuste (sh maastiku) külastajatele tutvustamine. Selleks parim võimalus ongi õpperaja ääres kunagise vaateplatvormi ja pinkide juures vaadete avamine (taastamine). See tegevus on ettenähtud ka Viidumäe looduskaitseala kaitsekorralduskavas (ptk 3.3.1). Tööd on kooskõlas KE § 13 lg 2 p-ga 3.

Tööde teostamise tingimused on esitatud lähteülesannetes toodud. Keskkonnaamet üldplaanis lähteülesandes seatud tingimustega nõustub, kuid peab vajalikuks esitada omapoolsed täpsustused:

1. raie ja materjali kokkuvedu teha käsitööna;
2. tööde teostamisel tuleb arvestada, et puude raie võib astangul tekitada erosiooni ohu. Seetõttu tuleb raiutavaid puid hoolikalt valida. Kuna valdavalt eemaldatakse noort võsa, siis erosiooni oht on minimaalne, kuid tööde teostamisel peab jälgima, et ei tekiks liiga suurt lagedat ala. Lähteülesandes on oluliseks peetud erosiooni võimalikku ohtu ning suuremaid puid ei raiuta. Raiematerjal tuleb ära põletada või alalt ära vedada, seda ei ole lubatud astangule ega selle lähedusse metsa alla hajutada, sest tegemist on kaitstavate taimeliikide kasvukohtadega, lisaks jääb hajutatud võsa õpperajalt nähtav ning see võib külastajaid häirida. Põletuskohtadena saab kasutada olemasolevaid lõkete kohti kunagise liigikaitseliste tööde alal kvartali KH320 eraldisel 2;
3. tamme raie ei ole lubatud, veenduda ka, et ei raiutaks tuhkpihlaka (*Sorbus rupicola*) isendeid, sest liik on piirkonnas levinud;
4. puid tuleb saagida võimalikult madalalt, et kännud ei jääks kõrged. Visuaalse häiringu vähendamiseks võib kännud katta pinnasega või tööala servad kujundada looklevatena, mitte sirgjoonelistena;
5. materjali äravedu võib teha tehnikaga, mis pinnasekahjustusi ei tekita. Kasutada tuleb olemasolevaid teid ja radu. Mootortehnikaga on keelatud väljaspool olemasolevaid teid ja radu sõita;
6. raieid (sh raidmete koristamist) ei ole lubatud teostada lindude pesitsusperioodil, mis kestab 15. märtsist 31. juulini. Kuna tööde teostamise aeg võib kattuda külastusperioodiga, siis tööde teostamisel tuleb arvestada, et tegemist on õpperajaga ning külastajaid ei tohi ohtu seada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kadri Hänni
juhtivspetsialist
looduskasutuse osakond

Allar Liiv 5770 2448 allar.liiv@keskkonnaamet.ee

Gunnar Raun 5688 7157 gunnar.raun@keskkonnaamet.ee

Maarja Nõmm 5682 0722 maarja.nomm@keskkonnaamet.ee